

6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*)

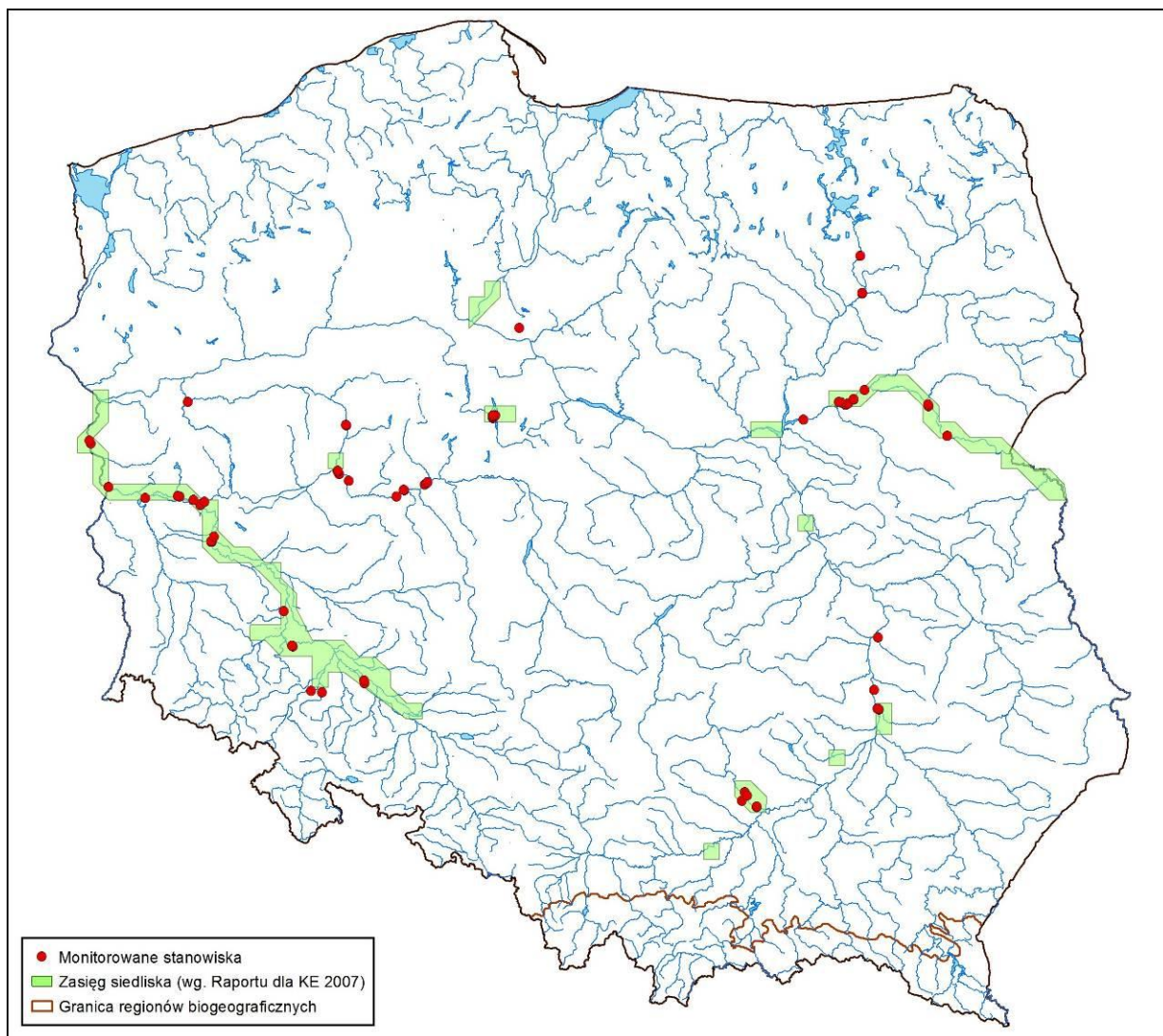

Koordinator: Tomasz Załuski

Eksperti lokalni: Wojciech Jankowski, Dorota Gawenda-Kempczyńska, Marta Jermaczek-Sitak, Zygmunt Kącki, Tomasz Załuski

Liczba i lokalizacja stanowisk i obszarów monitoringowych

Siedlisko przyrodnicze 6440 są to łąki selernicowe, typowe głównie dla dolin większych rzek. Występują w regionie biogeograficznym kontynentalnym. Ich stanowiska skupiają się głównie we wschodnich, centralnych i zachodnich częściach kraju. W ramach monitoringu prace badawcze były już prowadzone w latach 2009, 2010 i 2011. Łącznie – badania monitoringowe prowadzono na 75 stanowiskach położonych m.in. w 16 obszarach Natura 2000.

Ryc. 1. Rozmieszczenie stanowisk monitoringu na tle zasięgu geograficznego siedliska

Rozmieszczenie monitorowanych w latach 2009-2010 stanowisk jest względnie dobrym odzwierciedleniem ich rzeczywistego występowania w Polsce. Obejmuje ono zarówno zachodnią (dolina Odry i Warty), jak i wschodnią (Dolina Wisły, Nidy, Bugu i Pisy) część kraju. W roku 2011 przeprowadzono jednak uzupełniające prace monitoringowe na 9 stanowiskach, biorąc pod uwagę niektóre regiony Polski. Są to obszary Natura 2000: Tarnobrzeska Dolina Wisły PLH 180049, Dolina Dolnego Sanu PLH 180020 i Ostoja Nadbużańska PLH 140011 (uzupełnienie z roku 2010), a także dolina Noteci (Nowe Dąbie), dolina dolnej Narwi (Łąki Sowieńce) i rejon ujścia Sanu do Wisły (Zalesie Gorzyckie).

Tab.1. Zestawienie badanych stanowisk i obszarów

Nazwa stanowiska	Lokalizacja stanowiska w obszarze N2000
Bliskowice	-
Brody 1	-
Brody 2	-
ChomiąŜa 2	-
Cigacice	-
Głuchów	-
Kotowice	-

Kryształowice	-
Leśna Góra	-
Lulkowo	-
Polder Krzesiński	-
Połupin	-
Skwierzyna	-
Wilków	-
Łąki Sowieńce	-
Nowe Dąbie	-
Zalesie Gorzyckie	-
Radojewo 1	Biedrusko PLH300001
Radojewo 2	Biedrusko PLH300001
Wrzawy	Dolina Dolnego Sanu PLH 180020
Morgowniki	Dolina Pisy PLH200023
Piekietko 1	Dolina Pisy PLH200023
Piekietko 2	Dolina Pisy PLH200023
Wincenta	Dolina Pisy PLH200023
Siechnice	Grądy w Dolinie Odry PLH020017
Ostrówek	Jezioro Gopło PLH040007
Potrzymiech 1	Jezioro Gopło PLH040007
Potrzymiech 2	Jezioro Gopło PLH040007
Potrzymiech 3	Jezioro Gopło PLH040007
Potrzymiech 4	Jezioro Gopło PLH040007
Sadowo	Kargowskie Zakola Odry PLH080012
Czeszewo 1	Lasy Żerkowsko-Czeszewskie PLH300053
Czeszewo 2	Lasy Żerkowsko-Czeszewskie PLH300053
Dębno nad Wartą	Lasy Żerkowsko-Czeszewskie PLH300053
Chomiąza 1	Łęgi Odrzańskie PLH020018
Ścinawa Polder	Łęgi Odrzańskie PLH020018
Słubice leśne	Łęgi Słubickie PLH080013
Słubice łąkowe	Łęgi Słubickie PLH080013
Przyborów 1	Nowosolska Dolina Odry PLH080014
Przyborów 2	Nowosolska Dolina Odry PLH080014
Przyborów 3	Nowosolska Dolina Odry PLH080014
Stany	Nowosolska Dolina Odry PLH080014
Stawiszycy	Ostoja Kozubowska PLH260029
Wygoda	Ostoja Nadbużańska PLH 140011
Brańszczyk 1	Ostoja Nadbużańska PLH140011
Brańszczyk 2	Ostoja Nadbużańska PLH140011
Brzuza 1	Ostoja Nadbużańska PLH140011
Brzuza 2	Ostoja Nadbużańska PLH140011
Grądy 1	Ostoja Nadbużańska PLH140011
Grądy 2	Ostoja Nadbużańska PLH140011
Lipieniec	Ostoja Nadbużańska PLH140011
Płatkownica	Ostoja Nadbużańska PLH140011
Sekundowo	Ostoja Nadbużańska PLH140011
Wólka Zamkowa	Ostoja Nadbużańska PLH140011
Wywłoka	Ostoja Nadbużańska PLH140011
Zarzetka	Ostoja Nadbużańska PLH140011
Pietrzyków	Ostoja Nadwarciańska PLH300009

Walga 1	Ostoja Nadwarciańska PLH300009
Walga 2	Ostoja Nadwarciańska PLH300009
Kobylniki	Ostoja Nidziańska PLH260003
Sępichów 1	Ostoja Nidziańska PLH260003
Sępichów 2	Ostoja Nidziańska PLH260003
Sołtysowo	Ostoja Nidziańska PLH260003
Opoka Duża 1	Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045
Opoka Duża 2	Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045
Zabełcze	Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045
Okulice	Przeplatki nad Bystrzycą PLH020055
Baranowo	Rogalińska Dolina Warty PLH300012
Czmoniec	Rogalińska Dolina Warty PLH300012
Rogalinek	Rogalińska Dolina Warty PLH300012
Sowiniec	Rogalińska Dolina Warty PLH300012
Kamieniec	Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049
Siedliszczany	Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049
Tarnobrzeg Sielec	Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049
Tarnobrzeg Zakrzów	Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049

Wyniki badań i ocena stanu zachowania

REGION KONTYNETALNY

W roku 2011 w regionie kontynentalnym do monitoringu łąk selernicowych 6440 wytypowano 9 stanowisk z 3 obszarów Natura 2000. W latach 2009 i 2010 monitorowano 23 stanowiska na 4 obszarach Natura 2000 oraz 43 stanowiska na 11 obszarach Natura 2000. Obecnie łączna liczba monitorowanych stanowisk wynosi 75 na 17 obszarach Natura 2000.

Wykonane dotychczas badania są w pełni reprezentatywne dla regionu biogeograficznego.

Reprezentatywność wyników, rozmieszczenie stanowisk

Stanowiska monitorowane w latach 2009-2011 dotyczą ponad połowy ogólnych zasobów siedliska w Polsce, czyli ok. 60-65% zasobów. Należy podkreślić, że dotychczasowy monitoring objął większość najbardziej znanych i najlepiej zachowanych stanowisk. Ogólne zasoby siedliska przyrodniczego w Polsce oszacowano na podstawie dotychczasowych danych literaturowych, danych z monitoringu oraz ogólnej wiedzy autora opracowania w tym zakresie.

Należy w tym miejscu podkreślić, że łąki selernicowe 6440 nadal nie są jeszcze dobrze znane przez ogół przyrodników, nie zawsze są dostrzegane i prawidłowo identyfikowane. Mogą być kompleksowane z łąkami trzęślicowymi 6410 i niedostrzegane jako enklawy wśród łąk wyczyńcowych, gdyż często ich płaty są małopowierzchniowe. Nie jest powszechnie znany ich gatunek charakterystyczny – selernica żyłkowana *Cnidium dubium*, jako takson z trudnej dla niespecjalistów rodziny *Apiaceae*.

Podsumowanie wyników dla poszczególnych wskaźników siedliska na stanowiskach i w obszarach w regionie kontynentalnym, z uwzględnieniem zróżnicowania geograficznego

Zestawienie ocen wskaźników na badanych stanowiskach (tab. 3) wykazuje, że większość wskaźników na stanowiskach oceniono jako właściwe (FV), rzadziej jako niezadowolający (U1), a bardzo rzadko jako złe (U2).

- **Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje** oceniono jako właściwy (FV) na 38 stanowiskach, jako niezadowolający (U1) na 28 stanowiskach, a jako zły (U2) na 9 stanowiskach. Badane siedlisko przyrodnicze zajmowało na transektach bardzo różne powierzchnie, od 5% (np. Sekundowo nad Bugiem) do 100% (np. Ścinawa Polder na obszarze Łęgi Odrzańskiej). Udział powierzchniowy łąk selernicowych wynika często z uwarunkowań naturalnych, tj. mikrorzeźby dna doliny, jak i czynników antropogenicznych, zmieniających charakter siedliska. Stosunkowo często mały udział badanego siedliska notowano w Ostoi Nadbużańskiej.
- **Struktura przestrzenna płatów siedliska** to wskaźnik kształtujący się podobnie, zresztą wynikający z arealu badanego siedliska na transekcje. Został oceniony jako właściwy (FV) na 42 stanowiskach, niezadowolający (U1) – na 21 stanowiskach, a zły (U2) – na 12 stanowiskach. W wielu przypadkach stopień fragmentacji był skorelowany z naturalnym ukształtowaniem terenu, niekiedy jednak dotyczył łąk zmienionych antropogenicznie. Stan zły odnotowano m.in. na stanowiskach: Pietrzyków, Brańszczyk 1, Lulkowo, Wilków, Wincenta, Grądy 2, Sekundowo, Stawiszycy.
- **Udział gatunków charakterystycznych** oceniano najczęściej jako właściwy (FV), co dotyczy 49 badanych stanowisk. 22 stanowisk określono jako niezadowolający pod względem udziału tych gatunków (U1), natomiast tylko 4 – jako złe (U2). Wśród gatunków charakterystycznych zespołu *Violo-Cnidietum dubii* notowana była najczęściej selernica żytkowana *Cnidium dubium* (częsty udział nad Odrą, Wartą, Wisłą, Bugiem i Pisą), a nieco rzadziej czosnek kątowaty *Allium angulosum* (zdecydowana dominacja nad Nidą, niekiedy nad Wisłą i Odrą). Z grupy taksonów charakterystycznych dla związku *Cnidion dubii* był wykazany sit czarny *Juncus atratus*, konitrut błotny *Gratiola officinalis* i tarczycza oszczepowata *Scutellaria hastifolia*, przy czym specyficzną cechą fitogeograficzną jest obecność i niekiedy masowe występowanie pierwszego z wymienionych gatunków nad Bugiem. Ponadto nad Wisłą został wstępnie zidentyfikowany (w stanie płonnym) fiołek drobny *Viola pumila*, ale na łące trzęślicowej, poza płatami badanego siedliska. Natomiast fiołek wyniosły *Viola elatior* nie był zanotowany podczas monitoringu, jego stanowiska nad Wisłą i Bugiem znane są z innych źródeł. Z gatunków wyróżniających notowano fiołka mokradłowego *Viola stagnina*, wiechlinę wąskolistną *Poa angustifolia*, turzycę wczesną *Carex praecox* oraz groszek błotny *Lathyrus palustris*, przy czym pierwszy z wymienionych preferuje głównie łąki na zachodzie kraju, nad Odrą i Wartą. Stan zły (U2) tego wskaźnika odnotowano na dwóch stanowiskach: Stawiszycy, Leśna Góra, Słubice Leśne i Bliskowice. Na pozostałych stanowiskach stan U1 lub FV.
- **Gatunki dominujące** to wskaźnik, który był oceniony na większości stanowisk (44 stan.) jako niezadowolający (U1). Jako właściwy (FV) oceniono go na 23 stanowiskach, a jako zły (U2) – na 6 stanowiskach. Gatunkami dominującymi były zarówno gatunki charakterystyczne dla zespołu i związku *Cnidion dubii*, gatunki typowe dla wilgotnych lub średnio wilgotnych łąk, gatunki ziołoroślowe, gatunki szuwarowe oraz gatunki mające optimum w zbiorowiskach synantropijnych, w tym ruderalnych i zrębowych. Obecność dominantów, które nie były roślinami typowymi dla wilgotnych i użytkowanych łąk, wyraźnie decydowała o obniżaniu oceny tego wskaźnika. Nie obserwuje się istotnych różnic regionalnych. Stan zły (U2) tego wskaźnika odnotowano na stanowiskach: Kotowice, Zabełcze, Radojewo 2, Brody 2, Leśna Góra, Nowe Dąbie. Na pozostałych stanowiskach stan U1 lub FV.
- **Cenne składniki flory** to najlepiej oceniany wskaźnik badanych łąk selernicowych. Uznano go za właściwy (FV) aż na 67 stanowiskach, a tylko na 8 – jako niezadowolający (U1). Nie zanotowano oceny

U2. Szczególnie bogate w cenne składniki flory są zwykle łąki o małym stopniu antropogenicznego przekształcenia, graniczące z łąkami trzęślicowymi. Również i tu nie obserwuje się różnic regionalnych.

- **Obce gatunki inwazyjne** występują nielicznie lub średnio licznie, łącznie wykazano 14 taksonów. Wskaźnik został oceniony jako właściwy (FV) na 43 stanowiskach (brak gatunków!), niezadowolający (U1) – na 31 stanowiskach, a jako zły (U2) – tylko na 1 stanowisku (Zabełcze nad Wisłą). Znamioną cechą obszarów w dolinach Bugu i Wisły jest występowanie szczawiu omszonego *Rumex confertus*. Do najgroźniejszych obcych gatunków ekspansywnych należy zaliczyć nawłóć późną *Solidago gigantea*. Szczegółowe informacje o ocenach tego wskaźnika i gatunkach odnotowanych na poszczególnych stanowiskach zamieszczono w tabeli 8.
- **Gatunki ekspansywne roślin zielnych** to wskaźnik, który zwaloryzowano jako właściwy (FV) tylko na 17 stanowiskach, jako niezadowolający (U1) na 46 stanowiskach, a jako zły (U2) na 12 stanowiskach. Na ogół gatunki ekspansywne roślin zielnych to rośliny szuwarowe, ziołoroślowe, zrębowe, ruderalne i niektóre łąkowe. Znamioną cechą doliny Bugu jest częste występowanie ziołoroślowego krwawnika wierzbolistnego *Achillea salicifolia*.
- **Ekspansja krzewów i podrostu drzew** to wskaźnik obrazujący stopień zaawansowania sukcesji wtórnej na łąkach. Oceniono go jako właściwy (FV) aż na 43 stanowiskach, jako niezadowolający (U1) na 18 stanowiskach, a jako zły (U2) na 4 stanowiskach (Grądy 2, Potrzymiech 3, Potrzymiech 4, Stany). Notowano najczęściej juwenilne osobniki drzew i krzewów, rzadko obserwowano je w postaci krzewów lub drzew. Duża liczba stanowisk z oceną FV wskazuje na fakt, iż monitorowane łąki w większości przypadków pozostają we właściwej kulturze rolnej jako użytki zielone.
- **Zachowanie płatów lokalnie typowych** to cecha złożona i problematyczna, ale w przypadku łąk zdegenerowanych i nietypowych bardzo istotna. Wskaźnik oceniono jako właściwy (FV) na 21 stanowiskach, jako niezadowolający (U1) na 32 stanowiskach, a jako zły (U2) na 19 stanowiskach. Wynika z tego, że płaty przejściowe, kadłubowe, nietypowe, zdegenerowane, z gatunkami ekspansywnymi, itp. spotyka się nie tak często.
- **Wojłok, czyli martwa i nierozłożona materia organiczna**, występuje dość często, ale w bardzo różnym stopniu wykształcenia, zwykle bardzo niewielkim (średnio <0,5 cm). Dlatego wskaźnik oszacowano jako właściwy (FV) aż na 61 stanowiskach, jako niezadowolający (U1) – na 10 stanowiskach, a jako zły (U2) – na 4 stanowiskach (Kryształowice, Pietrzyków, Stany). Należy nadmienić, że obserwowano płaty łąk selernicowych, gdzie warstwa wojłoku po powodziach dochodziła miejscami do 10 cm.

Tab. 2. Zestawienie ocen wskaźników opisujących specyficzną strukturę i funkcję na badanych stanowiskach (wartości w tabeli oznaczają liczbę stanowisk)

Wskaźniki	Ocena		
	FV	U1	U2
Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	38	28	9
Struktura przestrzenna płatów siedliska	42	21	12
Gatunki charakterystyczne	49	22	4
Gatunki dominujące	25	44	6
Cenne składniki flory	67	8	0
Obce gatunki inwazyjne	43	31	1
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	17	46	12
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	43	18	4
Zachowanie płatów lokalnie typowych	21	32	19

Wojłok (martwa materia organiczna)	61	10	4
------------------------------------	----	----	---

Tab. 3. Zestawienie ocen wskaźników opisujących specyficzną strukturę i funkcję na badanych obszarach (wartości w tabeli oznaczają liczbę obszarów)

Wskaźniki	Ocena		
	FV	U1	U2
Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	9	8	1
Struktura przestrzenna płatów siedliska	8	9	1
Gatunki charakterystyczne	14	3	1
Gatunki dominujące	3	15	0
Cenne składniki flory	17	1	0
Obce gatunki inwazyjne	9	9	0
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	2	15	1
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	13	4	1
Zachowanie płatów lokalnie typowych	4	13	1
Wojłok (martwa materia organiczna)	15	3	0

Monitoring prowadzono na 16 obszarach Natura 2000. Prawie wszystkie otrzymały ocenę U1. Jedynie obszar Ostoja Nadwarciańska oceniono na FV, z kolei dwa obszary otrzymały ocenę U2 - Ostoja Kozubowska, Przeplatki nad Bystrzycą.

Parametry na stanowiskach

Z zestawienia ocen parametrów na badanych 75 stanowiskach (tab. 3) wynika, że powierzchnia siedliska jest przeważnie oceniana jako właściwa (FV), specyficzna struktura i funkcja jest najczęściej niezadowolająca (U1), a perspektywy ochrony są przeważnie oceniane jako niezadowolające (U1) lub właściwe (FV). Ocena ogólna jest najczęściej U1 - niezadowolająca.

Powierzchnia siedliska została oceniona jako właściwa (FV) na 41 stanowiskach, jako niezadowolająca (U1) – na 27 stanowiskach, a zła (U2) – na 6 stanowiskach. Najgorzej oceniane stanowiska (U2) to: Lulkowo, Nowe Dąbie, Przyborów 3, Sekundowo, Stawiszycy, Wilków.

Specyficzna struktura i funkcja, wynikająca z dziesięciu wyżej omówionych wskaźników, została oceniona jako właściwa (FV) na 22 stanowiskach, jako niezadowolająca (U1) – na 38 stanowiskach, a jako zła (U2) – na 15 stanowiskach. Najgorzej oceniane stanowiska to m.in.: Brody 2, Głuchów, Grądy 2, Kotowice, Leśna Góra, Łąki Sowieńce, Nowe Dąbie, Radojewo 2, Sekundowo, Potrzymiech 3.

Perspektywy ochrony, czyli potencjalne możliwości zachowania siedliska przyrodniczego na danym stanowisku, zostały ocenione jako właściwe (FV) 29 stanowiskach, a niezadowolające (U1) – na 40 stanowiskach, z kolei ocenę U2 otrzymało 6 stanowisk. Najgorzej oceniane stanowiska to: Brody 2, Głuchów, Grądy 2, Kotowice, Leśna Góra, Łąki Sowieńce.

Ocena ogólna stanu zachowania łąk selernicowych na poszczególnych 75 stanowiskach wykazuje, że ogólną ocenę właściwą (FV) uzyskały tylko 17 stanowisk. 38 stanowisk ma ogólną ocenę niezadowolającą (U1), natomiast ocenę złą (U2) uzyskało aż 20 stanowisk. Najgorszą ocenę ogólną otrzymały stanowiska: Brody 2, Głuchów, Grądy 2, Kotowice, Kryszałowice, Leśna Góra, Lulkowo, Łąki Sowieńce, Nowe Dąbie, Pietrzyków, Potrzymiech 3, Przyborów 3, Radojewo 2, Sekundowo, Słubice leśne, Stawiszycy, Tarnobrzeg Zakrzów, Wilków, Wygoda, Zabełcze.

Tab. 4. Podsumowanie ocen stanu zachowania siedliska przyrodniczego 6440 na badanych stanowiskach w regionie kontynentalnym

Stanowiska	Oceny			
	Powierzchnia siedliska	Specyficzna struktura i funkcja	Perspektywy ochrony	Ocena ogólna
Baranowo	U1	U1	U1	U1
Bliskowice	U1	U1	U1	U1
Brańszczyk 1	FV	U1	U1	U1
Brańszczyk 2	FV	FV	FV	FV
Brody 1	FV	U1	FV	U1
Brody 2	U1	U2	U2	U2
Brzuza 1	FV	FV	FV	FV
Brzuza 2	FV	U1	U1	U1
Chomiąże 1	FV	U1	U1	U1
Chomiąże 2	FV	U1	U1	U1
Cigacice	FV	FV	FV	FV
Czeszewo 1	U1	U1	U1	U1
Czeszewo 2	FV	U1	U1	U1
Czmoniec	FV	FV	FV	FV
Dębno nad Wartą	U1	FV	FV	U1
Głuchów	U1	U2	U2	U2
Grądy 1	FV	FV	U1	U1
Grądy 2	FV	U2	U1	U2
Kamieniec	FV	U1	U1	U1
Kobylniki	FV	FV	FV	FV
Kotowice	U1	U2	U1	U2
Kryształowice	U1	U1	U2	U2
Leśna Góra	U1	U2	U2	U2
Lipieniec	FV	U1	U1	U1
Lulkowo	U2	U1	U1	U2
Łąki Sowieńce	U1	U2	U1	U2
Morgowniki	U1	U1	FV	U1
Nowe Dąbie	U2	U2	U1	U2
Okulice	FV	FV	FV	FV
Opoka Duża 1	FV	FV	FV	FV
Opoka Duża 2	FV	FV	FV	FV
Ostrówek	U1	U1	FV	U1
Piekiełko 1	U1	U1	U1	U1
Piekiełko 2	FV	U1	U1	U1
Pietrzyków	U1	U1	U2	U2
Płatkownica	U1	U1	FV	U1
Polder Krzesiński	FV	FV	FV	FV
Połupin	FV	FV	FV	FV
Potrzymiech 1	U1	U1	U1	U1
Potrzymiech 2	U1	U1	FV	U1
Potrzymiech 3	U1	U2	U1	U2
Potrzymiech 4	U1	U1	FV	U1
Przyborów 1	FV	FV	U1	U1
Przyborów 2	FV	FV	U1	U1

Przyborów 3	U2	U1	U1	U2
Radojewo 1	U1	U1	U1	U1
Radojewo 2	U1	U2	U2	U2
Rogalinek	U1	U1	U1	U1
Sadowo	U1	U1	U1	U1
Sekundowo	U2	U2	U1	U2
Sępichów 1	FV	FV	FV	FV
Sępichów 2	FV	U1	U1	U1
Siechnice	U1	U1	U1	U1
Siedliszczany	FV	FV	FV	FV
Skwierzyna	FV	U1	U1	U1
Słubice leśne	U1	U2	U1	U2
Słubice łąkowe	FV	U1	FV	U1
Sołtysowo	FV	FV	U1	U1
Sowiniec	U1	U1	U1	U1
Stany	FV	U1	U1	U1
Stawiszycze	U2	U2	FV	U2
Ścinawa Polder	FV	FV	FV	FV
Tarnobrzeg Sielec	FV	U1	FV	U1
Tarnobrzeg Zakrzów	FV	U2	U1	U2
Walga 1	FV	FV	FV	FV
Walga 2	FV	FV	FV	FV
Wilków	U2	U2	U1	U2
Wincenta	U1	U1	U1	U1
Wólka Zamkowa	FV	U1	U1	U1
Wrzawy	FV	FV	FV	FV
Wygoda	FV	U2	FV	U2
Wywłoka	FV	U1	U1	U1
Zabełcze	U2	U1	U1	U2
Zalesie Gorzyckie	FV	U1	FV	U1
Zarzetka	FV	FV	FV	FV
Suma ocen	FV – 41 U1 – 27 U2 – 6	FV – 22 U1 – 38 U2 – 15	FV – 29 U1 – 40 U2 – 6	FV – 17 U1 – 38 U2 – 20

Parametry na obszarach

Zestawienie ocen parametrów na 16 obszarach Natura 2000 (tab. 6) wykazuje następujące wartości analizowanych łąk selernicowych:

Powierzchnia siedliska została oceniona jako właściwa (FV) na 7 obszarach, a jako niezadowolająca (U1) – na 7 obszarach, z kolei ocena U2 – na 2 obszarach (Ostoja Kozubowska, Przeplatki nad Bystrzycą).

Specyficzna struktura i funkcja została oceniona jako właściwa (FV) na 4 obszarach (Dolina Dolnego Sanu, Ostoja Nadwarciańska, Ostoja Nidziańska, Przełom Wisły w Małopolsce), a jako niezadowolająca (U1) – na 11 obszarach. Z kolei ocenę złą (U2) otrzymał jeden obszar – Przeplatki nad Bystrzycą. **Perspektywy ochrony** zostały ocenione jako właściwe (FV) na 9 obszarach, jako niezadowolające (U1) – na 6 obszarach, a jako U2 (złe) na jednym obszarze (Przeplatki nad Bystrzycą).

Ocena ogólna jest na większości obszarów niezadowolająca (13 obszarów). Jedynie jeden obszar otrzymał oceną FV – Ostoja Nadwarciańska, natomiast dwa obszary ocenę złą – Ostoja Kozubowska i Przeplatki nad Bystrzycą.

Tab. 5. Podsumowanie ocen stanu zachowania siedliska przyrodniczego 6440 na badanych obszarach w regionie kontynentalnym

Obszary	Oceny			
	Powierzchnia siedliska	Specyficzna struktura i funkcja	Perspektywy ochrony	Ocena ogólna
Biedrusko	U1	U1	U1	U1
Dolina Dolnego Sanu	U1	FV	FV	U1
Dolina Pisy	U1	U1	FV	U1
Grądy w Dolinie Odry	FV	U1	U1	U1
Jezioro Gopło	U1	U1	FV	U1
Łęgi Odrzańskie	U1	U1	U1	U1
Łęgi Słubickie	FV	U1	FV	U1
Nowosolska Dolina Odry	U1	U1	U1	U1
Ostoja Kozubowska	U2	U2	FV	U2
Ostoja Nadbużańska	FV	U1	U1	U1
Ostoja Nadwarciańska	FV	FV	FV	FV
Ostoja Nidziańska	FV	FV	U1	U1
Przełom Wisły w Małopolsce	U1	FV	FV	U1
Przeplatki nad Bystrzycą	U2	U1	U2	U2
Rogalińska Dolina Warty	FV	U1	FV	U1
Tarnobrzeska Dolina Wisły	FV	U1	FV	U1
Suma ocen	FV – 7	FV – 4	FV – 9	FV – 1
	U1 – 7	U1 – 11	U1 – 6	U1 – 13
	U2 – 2	U2 – 1	U2 – 1	U2 – 2

Analiza i podsumowanie zagrożeń i oddziaływań dla siedliska przyrodniczego 6440 dla regionu kontynentalnego

Tab. 6. Podsumowanie oddziaływań na stanowiskach siedliska przyrodniczego 6440 dla regionu kontynentalnego

Kod	Oddziaływanie	Wpływ pozytywny			Wpływ negatywny		
		A	B	C	A	B	C
100	Uprawa						2
101	Zmiana sposobu uprawy				3	5	5
102	Koszenie / ścinanie	22	29	12	1		1
110	Stosowanie pestycydów						1
120	Nawożenie /nawozy sztuczne/						2
140	Wypas					6	9
161	Zalesianie						2
180	Wypalanie						1
190	Inne rodzaje praktyk rolniczych lub leśnych, nie wymienione powyżej						2

300	Wydobywanie piasku i żwiru						1
424	Inne odpady					3	2
501	Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe					1	3
502	Drogi, autostrady						4
622	Turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych						
720	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie					1	
800	Zасыpywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie					1	2
810	Odwadnianie						2
840	Zalewanie	1	1				
850	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie					1	
870	Tamy, wały, sztuczne plaże - ogólnie				1	4	
910	Zamulenie					4	1
930	Zatopienie	11	15	1			
941	Powódź	3	28	4			
950	Ewolucja biocenotyczna				6	9	13
952	Eutrofizacja				1	1	
954	Inwazja gatunku				1	7	8
971	Konkurencja					2	1
976	Szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną						1
990	Inne naturalne procesy					1	1

Analiza zagrożeń i oddziaływań dla siedliska przyrodniczego 6440 dla regionu kontynentalnego

Z danych wynika, że badane siedlisko przyrodnicze podlega różnym oddziaływaniom. Są to czynniki oddziaływujące pozytywnie oraz negatywnie na łąki selernicowe.

Do grupy czynników działających pozytywnie na badane łąki należy wymienić przede wszystkim antropogeniczny czynnik umiarkowanego i zwykle późnego koszenia. Pozytywnie działają również wiosenne (lub letnie), naturalne podtopienia wodami roztopowymi i rzecznyymi, wraz z powodzią włącznie.

Szersza jest lista czynników działających negatywnie. Na plan pierwszy wysuwa się naturalna ewolucja biocenotyczna (sukcesja wtórna), zachodząca w przypadku zaniechania koszenia łąk, co powoduje rozwój ziołorośli i zarośli. Często notowany wpływ negatywny mają również takie czynniki, jak inwazja gatunku, wpływ dróg oraz zmiany sposobu uprawy (np. wysiewanie traw lub innych gatunków).

Łąki selernicowe są przeważnie ekstensywnie użytkowane, tj. rzadko i zwykle późno koszone. Jednak na niektórych stanowiskach nie są użytkowane, co powoduje że zarastają ziołoroślami, szuwarami lub zaroślami (proces sukcesji wtórnej). Jest to jeden z podstawowych czynników potencjalnie zagrażających badanym łąkom. Do innych czynników zagrażających temu siedlisku zaliczyć należy zamianę łąk na pola uprawne, wypas, bronowanie i podsiewanie traw oraz osuszanie.

Zestawienie danych o gatunkach obcych na stanowiskach

Tab. 7. Zestawienie danych o gatunkach obcych na stanowiskach

Stanowisko	Obszar	Obserwowane gatunki obce
------------	--------	--------------------------

		Gatunki obce	Ocena wskaźnika "obce gatunki inwazyjne" na stanowisku
Bliskowice		Żółtlica drobnokwiatowa <i>Galinsoga parviflora</i>	Średnio liczny
Brańszczyk 1	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Szczaw omszony <i>Rumex confertus</i>	Średnio liczny
Brańszczyk 2	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Szczaw omszony <i>Rumex confertus</i>	Mało liczny
Brańszczyk 2	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Uczep amerykański <i>Bidens frondosa</i>	Mało liczny
Brzuza 1	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Uczep amerykański <i>Bidens frondosa</i>	Mało liczny
Brzuza 2	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Szczaw omszony <i>Rumex confertus</i>	Mało liczny
Chomiąza 1	Łęgi Odrzańskie PLH020018	Chwastnica jednostronna <i>Echinochloa crus-galli</i>	Mało liczny
Chomiąza 2		Chwastnica jednostronna <i>Echinochloa crus-galli</i>	Średnio liczny
Chomiąza 2		Włośnica zielona <i>Setaria viridis</i>	Średnio liczny
Grądy 1	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Szczaw omszony <i>Rumex confertus</i>	Średnio liczny
Grądy 2	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Szczaw omszony <i>Rumex confertus</i>	Mało liczny
Kamieniec	Tarnobrzeska Dolina Wisły PLH 180049	Nawłóć późna (n. olbrzymia) <i>Solidago gigantea</i>	Mało liczny
Kotowice		Nawłóć późna <i>Solidago gigantea</i>	Średnio liczny
Kotowice		Uczep amerykański <i>Bidens frondosa</i>	Mało liczny
Kotowice		Konyza kanadyjska <i>Conyza canadensis</i>	Mało liczny
Kryształowice		Nawłóć późna <i>Solidago gigantea</i>	Mało liczny
Lipieniec	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Szczaw omszony <i>Rumex confertus</i>	Średnio liczny
Łąki Sowieńce	-	Czeremcha amerykańska <i>Padus serotina</i>	Mało liczny
Okulice	Przeplatki nad Bystrzycą PLH020055	Konyza kanadyjska <i>Conyza canadensis</i>	Mało liczny
Opoka Duża 1	Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045	Szczaw omszony <i>Rumex confertus</i>	Mało liczny
Opoka Duża 2	Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045	Szczaw omszony <i>Rumex confertus</i>	Mało liczny
Płatkownica	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Uczep amerykański <i>Bidens frondosa</i>	Mało liczny
Radojewo 1	Biedrusko PLH300001	Konyza kanadyjska	Mało liczny

		<i>Conyza canadensis</i>	
Radojewo 2	Biedrusko PLH300001	Konyza kanadyjska <i>Conyza canadensis</i>	Mało liczny
Sekundowo	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Szczaw omszony <i>Rumex confertus</i>	Mało liczny
Sekundowo	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Uczep amerykański <i>Bidens frondosa</i>	Mało liczny
Sępichów 1	Ostoja Nidziańska PLH260003	Żółtlica drobnokwiatowa <i>Galinsoga parviflora</i>	Mało liczny
Sępichów 2	Ostoja Nidziańska PLH260003	Uczep amerykański <i>Bidens frondosa</i>	Mało liczny
Siechnice	Grądy w Dolinie Odry PLH020017	Nawłóć późna <i>Solidago gigantea</i>	Mało liczny
Siechnice	Grądy w Dolinie Odry PLH020017	Uczep amerykański <i>Bidens frondosa</i>	Mało liczny
Siechnice	Grądy w Dolinie Odry PLH020017	Włośnica sina <i>Setaria pumila</i>	Mało liczny
Siedliszczany	Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049	Szczaw omszony <i>Rumex confertus</i>	Mało liczny
Stawiszycy	Ostoja Kozubowska PLH260029	Koniczyna odstająca <i>Trifolium patens</i>	Średnio liczny
Tarnobrzeg Sielec	Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049	Nawłóć późna (n. olbrzymia) <i>Solidago gigantea</i>	Mało liczny
Tarnobrzeg Sielec	Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049	Szczaw omszony <i>Rumex confertus</i>	Mało liczny
Tarnobrzeg Zakrzów	Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049	Klon jesionolityny <i>Acer negundo</i>	Mało liczny
Tarnobrzeg Zakrzów	Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049	Nawłóć późna (n. olbrzymia) <i>Solidago gigantea</i>	Mało liczny
Wilków		Uczep amerykański <i>Bidens frondosa</i>	Mało liczny
Wilków		Bieluń dziędzierzawa <i>Datura stramonium</i>	Mało liczny
Wilków		Klon jesionolityny <i>Acer negundo</i>	Mało liczny
Wilków		Przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i>	Mało liczny
Wilków		Szarłat szorstki <i>Amaranthus retroflexus</i>	Mało liczny
Wilków		Żółtlica drobnokwiatowa <i>Galinsoga parviflora</i>	Mało liczny
Wólka Zamkowa	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Szczaw omszony <i>Rumex confertus</i>	Średnio liczny
Wywłoka	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Szczaw omszony <i>Rumex confertus</i>	Mało liczny
Zabełcze	Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045	Nawłóć późna <i>Solidago gigantea</i>	Bardzo liczny
Zarzetka	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Szczaw omszony <i>Rumex confertus</i>	Mało liczny

Zarzetka	Ostoja Nadbużańska PLH140011	Knianka macierzankowa <i>Cuscuta epithimum</i>	Mało liczny
----------	------------------------------	---	-------------